

Թվինինգ Ծրագիր

AM/14/ENP/ST/15

Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում – փուլ II

ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑ

Ժողովրդագրական վիճակագրություն – SS հզորությունը

Գործողություն 2.10: SS կարողություններ, անվտանգություն և back-up
համակարգեր

Առաքելությունն իրականացրել են

Պրն. Բո Գուլդեգեր Կլաուսեն, Դանիայի Վիճակագրության փորձագետը
Տկն. Աննի Ստահել, Դանիայի Վիճակագրության փորձագետը

2017 թ. մայիսի 16-18-ը

Վերջնական տարբերակ

ՀՀ Ազգային վիճակագրական
ծառայություն

**STATISTICS
DENMARK**

Փորձագետների կոնտակտային տվյալները

Բո Գուլդեգեր Կլաուսեն
Դանիայի վիճակագրություն
Սեյրոգադե 11
DK-2100 Կոպենհագեն Փ
Դանիա
Էլ-փոստ: bgc@dst.dk

Աննի Ստահել
Դանիայի վիճակագրություն
Սեյրոգադե 11
DK-2100 Կոպենհագեն Փ
Դանիա
Էլ.-փոստ: ast@dst.dk

Բովանդակություն

1. Ընդհանուր մեկնաբանություններ.....	4
2. Գնահատում և արդյունքներ.....	4
3. Եզրակացություններ և առաջարկություններ.....	5
3.1 Առաջարկություն SS նոր ռազմավարության վերաբերյալ.....	5
Հավելված 1. Տեխնիկական առաջադրանք	8
Հավելված 2. Առաքելության ծրագիր	10
Հավելված 3. Հանդիպումների մասնակցած անձինք	11

Հապավումների ցանկ

ԵՄ	Եվրոպական Միություն
ՀՀ ԱՎԾ	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայություն
ՀՀ	Հայաստանի Հանրապետություն

1. Ընդհանուր մեկնաբանություններ

Այս առաքելության զեկույցը պատրաստվել է «Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում – փուլ II» ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի շրջանակներում: Սա բաղադրիչ 2-ի իններորդ գործողությունն էր, որի շրջանակներում պլանավորված գործողություններն իրականացվել են 2017 թ. մայիսի 16-18-ը՝ համաձայն ժամանակացույցի:

Առաքելության նպատակներն էր.

- Առաջարկություններ, թե ինչպես կարելի է բարելավել SS կարողությունները, անվտանգության և back-up համակարգերը
- Տեխնիկական մարտահրավերների նկարագրություն կապված վարչական տվյալների աղբյուրների ընդլայնված կիրառման հետ
- SS կարիքների վերաբերյալ ներդրումը տրամադրված է (որպես հիմք առաջիկա Համաշխարհային բանկի ծրագրի համար)

Նախատեսված գործողությունները և ակնկալվող արդյունքները ձեռք են բերվել:

ԱԵ փորձագետներն իրենց երախտիքն են հայտնում բոլոր պաշտոնատար անձանց և անհատներին, որոնց հետ հանդիպումներ են ունեցել: Փորձագետների Հայաստանում գտնվելու ընթացքում նշված անձանց կողմից ստացված աջակցությունը և արժեքավոր տեղեկատվությունը մեծապես հեշտացրել են վերջիններիս աշխատանքը: Սույն հաշվետվության մեջ տեղ գտած տեսակետները և դիտարկումները պատկանում են ԱԵ փորձագետին և որևէ կերպով չեն արտահայտում ԵՄ, ՀՀ ԱՎԾ կամ Դանիայի վիճակագրության տեսակետները:

2. Գնահատում և արդյունքներ

Առաքելության ընթացքում ԱԵ փորձագետների կողմից, որպես գործողությունների սկզբնական քայլ, իրականացվեց գնահատում Վիճակագրության պետական խորհրդի երկու անդամների՝ տկն. Անահիտ Սաֆյանի և պրն. Վանուշ Դավթյանի հետ տեղի ունեցած հանդիպման արդյունքում: Որոշվեց, որ աշխատանքը պետք է կենտրոնացված լինի ՀՀ ԱՎԾ-ի թվայնացման և SS ռազմավարության վրա, որը հետևաբար ներառվել է սույն առաքելության վերը նշված նպատակներում:

3. Եզրակացություններ և առաջարկություններ

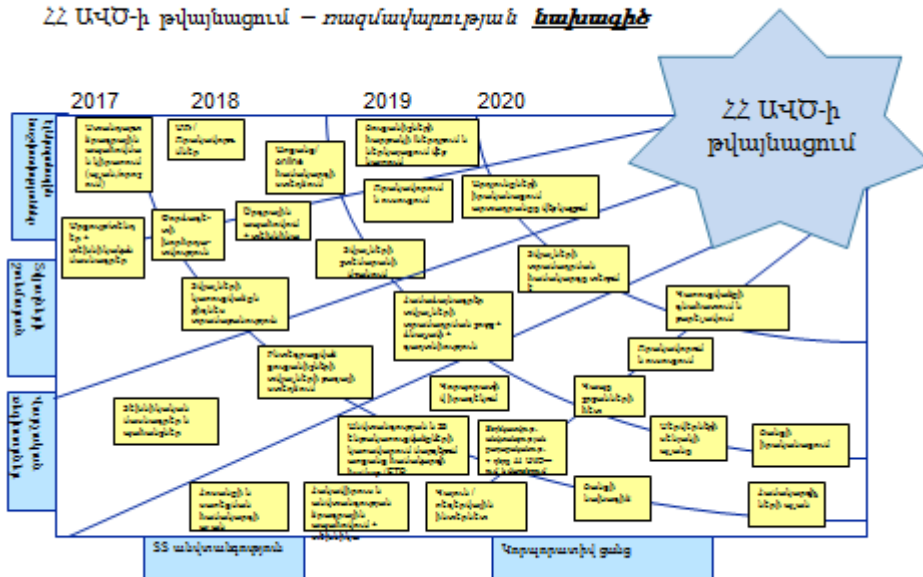
3.1 Առաջարկություն SS նոր ռազմավարության վերաբերյալ

ՀՀ ԱՎԾ-ի SS ռազմավարության նպատակն է բացահայտել այն նախադրյալները և հիմքերը, որոնք անհրաժեշտ են կորպորատիվ մակարդակում ընդհանուր նպատակին հասնելու համար՝ վարչական տվյալների ընդլայնված կիրառում և թղթային տարբերակների վրա հիմնված գործընթացների նվազեցում և անցում էլեկտրոնային տվյալների աղբյուրներին:

SS ռազմավարությունը նաև պետք է աջակցի ՀՀ ԱՎԾ-ի նպատակներին և կորպորատիվ ռազմավարությանը: SS ռազմավարության սեփականության իրավունքը պետք է պատկանի ՀՀ ԱՎԾ-ի ղեկավարությանը և այդ ռազմավարությունը պետք է տեսանելի լինի և հայտնի լինի կազմակերպության բոլոր ճյուղային բաժիններին, որպեսզի այն ունենա լիարժեք ազդեցություն:

Առաքելության ընթացքում մշակվեց ՀՀ ԱՎԾ-ի ապագա թվայնացման և SS ռազմավարության առաջին նախնական տարբերակը՝ օգտագործելով դիագրամների տեխնիկան, որը կոչվում է «Վերափոխման քարտեզներ», տես ստորև ներկայացված սխեման: Վերևի աջ անկյունի աստղը ներկայացնում է նպատակը, որի անվանումն է «ՀՀ ԱՎԾ-ի թվայնացում» և դեղին արկղերի մեջ նշված են այն քայլերը և գործողությունները, որոնք անհրաժեշտ են իրականացնել տարբեր ճյուղային բաժինների հարթակներում տարբեր տարիների ընթացքում՝ նպատակին հասնելու համար:

ՀՀ ԱՎԾ-ի թվայնացում – ռազմավարության **նախագիծ**

Թվայնացումը և SS ռազմավարությունը աշխատում է երկու առանցքներում. ձախ կողմում նշված թվայնացման առանցքները ընդգծում են էլեկտրոնային հաշվետվությունները, տվյալների շտեմարանը և վարչական ռեգիստրների օգտագործումը, մինչդեռ ներքևի առանցքում նշվածները ցույց են տալիս SS տեխնիկական «կոշտ» կարողությունների հզորացման անհրաժեշտությունը, ինչպիսիք են SS անվտանգությունը և կորպորատիվ ցանցի ստեղծումը:

SS բոլոր բաժինների ղեկավարները, ինչպես նաև աշխատակիցները իրենց մասնակցությունն են ունեցել ՀՀ ԱՎԾ-ի թվայնացման և SS ռազմավարության առաջին նախագծային տարբերակի ստեղծման մեջ, որը ներկայացվել է կազմակերպության ղեկավարությանը 2017 թ.-ի մայիսի 18 -ին ՀՀ ԱՎԾ-ում:

Բացի վերափոխման քարտեզում ներկայացված քայլերից և գործողություններից, որոնք անհրաժեշտ քայլեր են ՀՀ ԱՎԾ-ի SS կարողությունների ամրապնդման համար, մի շարք դիտարկումներ և առաջարկություններ էլ ավելացվել են փորձագետի կողմից.

- Ընդհանուր առմամբ ավելի շատ հմտությունների կարիք կա՝ վիճակագրության ճյուղային բաժիններում ստանդարտ ծրագրային ապահովման օգտագործման առումով՝ տվյալների վերլուծությունների և մշակման համար: Ճյուղային բաժինները օգուտ կքաղեն՝ դառնալով առավել ինքնակառավարվող և SS բաժնից անկախ՝ հիմնական հաշվարկների և աղյուսակավորման համար նրանց աջակցության հետ կապված:
- ՀՀ ԱՎԾ-ին խորհուրդ է տրվում դիտարկել ստանդարտ ծրագրային ապահովման ներդրումը բոլոր բաժիններում՝ վիճակագրության վերլուծությունների և արտադրության համար: Ծրագրային ապահովման այս որոշումը պետք է կայացվի ՀՀ ԱՎԾ-ի ղեկավարության կողմից և հաստատվի ՀՀ Վիճակագրության Պետական Խորհրդի կողմից: Համընդհանուր ծրագրային ապահովման կիրառումը ողջ կազմակերպությունում կբացի հնարավորություններ աշխատակիցների համար՝ առավել հեշտությամբ փոխանակելու իրենց հմտությունները, գիտելիքները, ներքին վերապատրաստման դասընթացների, աշխատակիցների ռոտացիայի, տարածման և այլ հարցերի համար: Ի վերջո արդյունքում ՀՀ ԱՎԾ-ն առավել քիչ կախվածություն կունենա արտաքին ֆինանսավորվող ծրագրերից: ՀՀ ԱՎԾ-ին խրախուսվում է ուսումնասիրել նաև բաց աղբյուրով ծրագրային ապահովման կիրառման հնարավորությունները, որը բարձր աստիճանով կհամապատասխանի վիճակագրության արտադրման կարիքներին: Ներկայումս բաց աղբյուրով ծրագրային ապահովումը (օրինակ՝ R) հանդիսանում է մի շարք ԱՎԾ-ի կողմից ներդրված իրավիճակը:
- SS ռազմավարությունը կարող է նաև հստակ ծրագրի հիմք հանդիսանալ համակարգելու համար արտաքին դոնորների ֆինանսավորումը և կարող է

կիրառվել որպես ուղեցույց թվայնացման վերաբերյալ կարիքների և ներդրումների համար:

- Հեշտ կատարվող և ֆինանսավորում չպահանջող անելիքները պետք է իրականացվեն հնարավորինս շուտ, օրինակ՝ տեղեկատվական անվտանգության քաղաքականության մշակումը և սերվերների սենյակի թարմացումը կարող են իրականացվել շատ քիչ կամ առանց որևէ նյութական աջակցության:

Հավելված 1. Տեխնիկական առաջադրանք

<p style="text-align: center;">Տեխնիկական առաջադրանք</p> <p style="text-align: center;">ԵՍ Թվինինգ ծրագիր AM/14/ENP/ST/15</p> <p style="text-align: center;">2017 թ. մայիսի 16-18</p>
--

Բաղադրիչ 2: Ժողովրդագրական վիճակագրություն – SS հզորությունը

Գործողություն 2.10: SS կարողություններ, անվտանգություն և պահուստային (back-up) համակարգեր

0. Առաքելության համատեքստում

Հայաստանում վիճակագրության արտադրման թղթային աղբյուրներից վարչական աղբյուրների անցման ընդհանուր օրակարգի համար, ՀՀ ԱՎԾ-ն կարիք ունի նկարագրելու այն տեխնիկական մարտահրավերները, որոնք առնչվում են վարչական տվյալների աղբյուրների առավել ընդլայնված կիրառման հետ: SS կարողությունների վերաբերյալ սույն առաքելության արդյունքը նաև հուսալի հիմք կհանդիսանա որպես ներդրում ծառայելու առաջիկա Համաշխարհային բանկի ծրագրի համար՝ SS փաստացի կարիքների հստակ նկարագրությամբ:

SS կարողությունների վերաբերյալ սույն առաքելությունը իրականացվում է Ժողովրդագրական վիճակագրության բաղադրիչի շրջանակներում, սակայն արդյունքը և առաջարկությունները կարող են օգտագործվել հորիզոնական կերպով ՀՀ ԱՎԾ-ում, քանի որ այն ներառում է ամբողջ կազմակերպության ընդհանուր մարտահրավերները:

1. Գործողության նպատակը

- Առաջարկություններ, թե ինչպես կարելի է բարելավել SS կարողությունները, անվտանգության և պահուստային (back-up) համակարգերը
- Տեխնիկական մարտահրավերների ակնարկ կապված վարչական տվյալների աղբյուրների ընդլայնված կիրառման հետ
- SS կարիքների վերաբերյալ ներդրումը տրամադրված է (որպես հիմք առաջիկա Համաշխարհային բանկի ծրագրի համար)

2. Գործողության սպասվող արդյունքը

- Հետևել Դանիայի վիճակագրությունում մարտ ամսին իրականացված ուսուցողական այցի ընթացքում քննարկված հարցերին
- SS կարողության ընթացիկ կարգավիճակի գնահատում

- Առաջարկություններ, թե ինչպես պետք է վարվել տեխնիկական մարտահրավերների հետ, որոնք ի հայտ կգան վարչական տվյալների աղբյուրների ընդլայնված կիրառման հետ
- Ստուգման ցանկի տրամադրում SS-ին վերաբերվող այն կարևոր հարցերի շուրջ, որոնք պետք է ապագայում բարելավման ենթարկվեն ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից:

3. Մասնակիցները

ՀՀ ԱՎԾ

Բաղադրիչի ղեկավարներ

- Պրն. Վանուշ Դավթյան, ՀՀ Վիճակագրության պետական խորհրդի անդամ

Այլ աշխատակիցներ

- Աիդա Մարտիրոսյան, Տեղեկատվական ռեսուրսների կառավարման և տեխնոլոգիաների վարչության պետ
- Արմենուհի Առուշանյան, Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացման բաժնի պետ

ԱԵ փորձագետներ

- Պրն. Բո Գուլդեգեր Կլաուսեն, Դանիայի Վիճակագրության փորձագետ
- Տկն. Աննի Ստահել, Դանիայի Վիճակագրության փորձագետ

Հավելված 2. Առաքելության ծրագիր

Ժամանակ	Վայր	Միջոցառում	Նպատակ/մանրամասներ
Երեքշաբթի, կեսօրին (16/5)	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում ԹՄԽ-ի հետ	Քննարկել շաբաթվա ծրագիրը
Երեքշաբթի, կեսօրից հետո (16/5)	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում ՇԵ բաղադրիչի ղեկավարի և ՇԵ փորձագետներ ի հետ	Իրավիճակի գնահատում և մարտ ամսին տեղի ունեցած ուսուցողական այցի եզրակացությունների շուրջ քննարկումներ ՇԵ կողմից ընթացիկ առաքելության ակնկալվող արդյունքների ներկայացում: Քննարկել SS կարողությունների ներկայիս կարգավիճակը, ենթակառուցվածքը, անվտանգության և back-up համակարգերը
Չորեքշաբթի, առավոտ (17/5)	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում ՇԵ բաղադրիչի ղեկավարի և ՇԵ փորձագետներ ի հետ	SS ռազմավարության վերաբերյալ աշխատաժողով
Չորեքշաբթի, կեսօրից հետո (17/5)	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում ՇԵ բաղադրիչի ղեկավարի և ՇԵ փորձագետներ ի հետ	Քննարկել, թե ինչպես պետք է վարվել տեխնիկական մարտահրավերների հետ, որոնք ի հայտ կգան վարչական տվյալների աղբյուրների ընդլայնված կիրառման հետ
Հինգշաբթի, առավոտ (18/5)	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում ՇԵ բաղադրիչի ղեկավարի և ՇԵ փորձագետներ ի հետ	Վերջնական եզրակացությունների, առաջարկությունների և առաքելության զեկույցի նախապատրաստում
Հինգշաբթի, կեսօրից հետո (18/5)	ՀՀ ԱՎԾ	Ամփոփիչ հանդիպում ՇԵ ծրագրի ղեկավարի հետ	ԱԵ փորձագետների արդյունքների և ձեռքբերված եզրակացությունների քննարկում Արդյունքների ամփոփ ներկայացում ՇԵ ծրագրի ղեկավարին

Հավելված 3. Հանդիպումներին մասնակցած անձինք

ՀՀ ԱՎԾ

Ղեկավարություն

- Պրն. Լևոն Միրզոյան, ՀՀ ԱՎԾ Նախագահի տեղակալ
- Տկն. Անահիտ Սաֆյան, ՀՀ Վիճակագրության պետական խորհրդի անդամ, Միջազգային վիճակագրական համագործակցության բնագավառ
- Պրն. Վանուշ Դավթյան, ՀՀ Վիճակագրության պետական խորհրդի անդամ, Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների բնագավառ
- Պրն. Արաիկ Հայրապետյան, ՀՀ ԱՎԾ աշխատակազմի ղեկավար

Տեղեկատվական ռեսուրսների կառավարման և տեխնոլոգիաների վարչություն

- Տկն. Աիդա Աբրահամյան, Վարչության պետ

Տվյալների բանկերի մշակման և ծրագրավորման բաժին

- Տկն. Ռուզաննա Պետրոսյան, բաժնի պետ
- Տկն. Կարինե Եսայան, Գլխավոր մասնագետ
- Տկն. Տաթևիկ Ավետիսյան, առաջին կարգի մասնագետ
- Պրն. Վրեժ Մաճկալյան, առաջին կարգի մասնագետ

Տեղեկատվական ռեսուրսների կառավարման բաժին

- Պրն. Արմեն Շահինյան, բաժնի պետ
- Պրն. Արամ Քյոսեյան, գլխավոր մասնագետ
- Պրն. Կարեն Մնացականյան, առաջին կարգի մասնագետ

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացման բաժին

- Տկն. Արմենուհի Առուշանյան, բաժնի պետ
- Տկն. Սոնա Շահգեղյան, գլխավոր մասնագետ
- Պրն. Մովսես Չափանյան, առաջին կարգի մասնագետ

ԹՄԽ ԹԻՄ.

Պիտեր Բոնաստեդ Անան Հանսեն, ԹՎինինգի մշտական խորհրդատու
Լիանա Աթոյան, ԹՄԽ օգնական
Անուշ Պողոսյան, թարգմանիչ